

LUND UNIVERSITY

Artikel i uppslagsverket Nationalencyklopedin: "Ryska federationen: Näringsliv"

Lenhag, Mi

Published in:
Nationalencyklopedin

2019

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lenhag, M. (2019). Artikel i uppslagsverket Nationalencyklopedin: "Ryska federationen: Näringsliv". I *Nationalencyklopedin* Nationalencyklopedin. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ryska-federationen/n%C3%A4ringsliv>

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Näringsliv

↑ Ryska federationen

Ryska federationen betraktas sedan Sovjetunionens upplösning som en marknadsekonomi, och landet var 2016 den sjätte största ekonomin i världen. Ekonomi och näringsliv präglas emellertid fortfarande av sovjetperiodens ekonomiska politik. Näringslivet påverkas negativt av att bankerna inte är tillräckligt oberoende från den politiska och ekonomiska makten, att de så kallade oligarkerna har ett starkt inflytande och det är svårt för små och medelstora företag att få finansiering.

Arvet från Sovjettiden.

I Sovjetunionen användes så kallade femårsplaner, som skulle öka statens kontroll över landets resurser. En konsekvens blev att produktionen fokuserades på tung industri och energi- och mineralutvinning. Sovjettidens industrier och jordbruk var stora. Detta som en följd av att staten försökte behålla kontroll över produktionen och öka effektiviteten. Ännu i dag märks detta genom att små och medelstora industrier och jordbruk inte är vanliga.

Eftersom Sovjetsystemet inte lyckades distribuera varor på ett effektivt sätt rådde det brist på både råvaror till industrin och vardagliga varor för medborgarna. För vanliga människor blev personliga nätverk viktiga för att få tag i nödvändiga produkter. Prissättningen på varor återspeglade inte utbud och efterfrågan som i en marknadsekonomi. När Sovjetunionen upplöstes och Ryska federationen införde marknadspriser var detta något nytt för medborgarna, vilket bidrog till den ekonomiska turbulensen under tidigt 1990-tal.

Ekonomisk turbulens.

1990-talet innebar flera stora utmaningar och förändringar i den ryska ekonomin. Utöver att produktions- och företagsstrukturen inte reformerats sedan sovjettiden bidrog höga inflationsnivåer till att göra situationen ohållbar.

Omfattande reformer genomfördes för att bland annat stabilisera prisnivån. Besluten kritiserades i efterhand för att ha genomförts för hastigt och illa förberedda.

En privatisering genomfördes för att överföra stora delar av näringslivet till privat ägande. Statligt ägda tillgångar skulle fördelas genom ett system av kuponger, vouchers, samt auktioner. Alla ryska medborgare kunde i princip delta i privatiseringen, men eftersom medborgarna inte fick tillräcklig information om processerna var det många som gick miste om de statliga tillgångarna.

Privatiseringen skedde snabbast inom handeln medan det tog längre tid att privatisera de stora sovjetiska industriföretagen. 1996 meddelade ryska myndigheter att 70 procent av BNP skapades utanför den statliga sektorn.

I början av 1995 märktes en viss stabilisering av den ryska ekonomin. Under några år ökade produktionen inom vissa branscher, främst mindre verksamheter.

1998 drabbades dock landet åter av en akut finanskris. Internationella valutafonden beviljade Ryska federationen ett lån på 11,2 miljarder US dollar. Finanskrisen medförde att de ekonomiska framstegen och stabiliseringarna som uppnåddes 1995–98 gick förlorade. Inflationen för 1998 beräknades till 85 procent. De ekonomiskt turbulenta åren drabbade de ryska medborgarna hårt.

Putin vid makten.

Från millennieskiftet blev den ryska ekonomin starkare. Tillväxten var i genomsnitt 7 procent per år. Exporten gynnades av att ryska varor blivit billigare på världsmarknaden samtidigt som priset på olja stigit, vilket kraftigt ökade de ryska exportinkomsterna. Perioden av ekonomisk framgång sammanföll med att Vladimir Putin tillträtt som president.

Den ryska industrin och tjänstesektorn hade moderniserats, men fortfarande dominerades näringslivet av stora företag. Små och medelstora företag hade svårt att etableras. Att Ryska federationen är starkt beroende av råvaruexport gör att landet är känsligt för förändringar i världsmarknadspriserna. Detta blev påtagligt under den internationella finanskrisen 2008 och 2009 då Ryska federationen drabbades av sjunkande oljepriser. Den ryska centralbanken sänkte värdet på rubeln två gånger.

Ryska federationen och omvärlden.

Åren 2010–12 stabiliserades den ryska ekonomin och landet hade en BNP-tillväxt på nästan 5 procent. Återhämtningen avbröts 2014, då ekonomin åter försämrades och valutan tappade i värde. Detta var främst en följd av de ekonomiska sanktioner som omvärlden infört som en reaktion på Ryska federationens annektering av ukrainska Krimhalvön och inbladning i östra Ukraina (se Donbasskonflikten).

2014 sjönk världsmarknadspriset på olja med nästan 40 procent och den ryska valutan minskade i värde med 22 procent gentemot den amerikanska dollarn. Rubeln fortsatte att försvagas ytterligare därefter. Samtidigt ökade andelen av befolkningen som har inkomster under fattigdomsgränsen.

Opinionsundersökningar som genomfördes 2018 inom det ryska näringslivet visar att det finns en utbredd pessimism samt att landets ekonomi beskrivs som kaotisk. Landet anses även ha stora problem med korruption och stor ekonomisk ojämlikhet (se mänskliga rättigheter).

Efter många års förhandlingar blev Ryska federationen 2011 medlem i världshandelsorganisationen World Trade Organization (WTO).

Jordbruk

Det ryska jordbruket har under lång tid uppvisat dålig avkastning. De främsta jordbruksområdena återfinns i den södra delen av europeiska Ryska federationen.